

5

*Νομοθετικές,
λειτουργικές και
οργανωτικές προτάσεις*

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται μια σειρά νομοθετικών, λειτουργικών και οργανωτικών προτάσεων, τις οποίες διατυπώνει ο Συνήγορος του Πολίτη, επειδή κρίνει ότι η αντιμετώπιση ορισμένων από τα θέματα που έχει διερευνήσει απαιτούν είτε τη μεταβολή του οικείου νομοθετικού πλαισίου είτε την αναδιάρθρωση της οργάνωσης και της λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών.

Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζονται παλαιότερες προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, τις οποίες υιοθέτησε η διοίκηση, εν όλω ή εν μέρει, μέσα στο 2004. Η Αρχή είχε διατυπώσει τις προτάσεις αυτές σε επίσημες εκθέσεις προηγούμενων ετών, σε ειδικές εκθέσεις ή ακόμη και σε πορίσματα στο πλαίσιο του χειρισμού συγκεκριμένων υποθέσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΘΕΜΑ 1: Έλεγχος τήρησης του κανονισμού εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων

Με αφορμή αναφορά που υποβλήθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη (7197/2004), διαπιστώθηκαν σοβαρές δυσλειτουργίες κατά την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου που ισχύει για τον έλεγχο των εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων (Ν. 4483/1965, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2302/1995). Εξαιτίας της πλημμελούς νομοτεχνικής κατάστρωσης των διατάξεων, προκαλείται σύγχυση αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΔΕΗ και των Διευθύνσεων Ορυκτού Πλούτου και Βιομηχανίας των κατά τόπους νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, αφού και οι δύο πλευρές θεωρούν ότι δεν είναι από τον νόμο υποχρεωμένες να διενεργούν τους εν λόγω ελέγχους.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου, προκειμένου να εκλείψει η σύγχυση αρμοδιοτήτων και να καθορίζεται με σαφήνεια ποια υπηρεσία έχει την υποχρέωση να διενεργεί ελέγχους των εγκαταστάσεων, όπου αυτοί απαιτούνται.

ΘΕΜΑ 2: Κατάληψη εισόδου θέσης στάθμευσης σε πυλωτή πολυκατοικίας από πάγκους πωλητών λαϊκής αγοράς

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ύστερα από διερεύνηση σχετικής υπόθεσης, διαπίστωσε ότι η δυνατότητα πρόσβασης στις θέσεις στάθμευσης σε πυλωτές πολυκατοικιών κατά τις ώρες λειτουργίας των λαϊκών αγορών καθορίζεται τυχαία, καθώς δεν υπάρχει σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, προκαλώντας τη δυσαρέσκεια των ιδιοκτητών των εν λόγω θέσεων στάθμευσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Το Ταμείο Λαϊκών Αγορών να προχωρήσει σε σχετική κανονιστική ρύθμιση, με γνώμονα τόσο την ασφαλή λειτουργία των αγορών όσο και τις ανάγκες των περιοίκων πολιτών (π.χ. μια ελεύθερη δίοδος σε πολυκατοικίες με πυλωτές για την περίπτωση αναγκαίας μετακίνησης των ενοίκων).

ΕΞΕΛΙΞΗ: Το διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Λαϊκών Αγορών συμφώνησε κατ' αρχήν

με την πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη και έχει ζητήσει από την Τροχαία Αθηνών τον κώδικα κυκλοφορίας οχημάτων κατά τις ώρες λειτουργίας λαϊκών αγορών, προκειμένου να προχωρήσει σε σχετική κανονιστική ρύθμιση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Έναρξη συνταξιοδότησης δικαιούχων μελών οικογένειας αφάντου

Ως προς την έναρξη της συνταξιοδότησης, στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου, η νομοθεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν προβλέπει την περίπτωση της αφάνειας, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΑΝ 1846/1951, εξομοιώνεται με τις περιπτώσεις θανάτου. Έτσι, τα μέλη οικογένειας αφάντου που δικαιούνται σύνταξης έχουν τη δυνατότητα αναδρομικής έναρξης της συνταξιοδότησης έως ένα εξάμηνο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 29 του ΑΝ 1846/1951.

Όμως στις περιπτώσεις της αφάνειας, κατά κανόνα μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα από τη στιγμή επέλευσης του γεγονότος έως την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης, οπότε εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό και μπορούν να ασκηθούν, σύμφωνα με τον ΑΚ (άρθρο 48), όλα τα δικαιώματα που εξαρτώνται από τον θάνατο του αφάντου, συνεπώς και το δικαίωμα κατάθεσης αίτησης συνταξιοδότησης.

Παρατηρήθηκε έτσι το φαινόμενο, σε χίρα αφάντου, η οποία υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης μόλις παρέλαβε το πιστοποιητικό αφάνειας (τρία σχεδόν χρόνια από την επέλευση του γεγονότος), να μην αναγνωρίζεται το δικαίωμα συνταξιοδότησης, για το διάστημα που μεσολάβησε έως την έκδοση της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να προσαρμοστεί η νομοθεσία του ιδρύματος, προβλέποντας ότι τα μέλη της οικογένειας του αφάντου δικαιούνται σύνταξης αναδρομικά από τον χρόνο έναρξης της αφάνειας, όπως αυτός καθορίζεται με την τελεσίδικη απόφαση του δικαστηρίου, εφόσον βεβαίως υποβληθεί αίτηση μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο από την κήρυξη της αφάνειας. Η προσαρμογή αυτή θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με την προσθήκη της παραπάνω ρύθμισης ως μιας επιπλέον εξαίρεσης στην παράγρ. 5 του άρθρου 29 του ΑΝ 1846/1951.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Η πρόταση αυτή, η οποία είχε περιληφθεί σε έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη που στάλθηκε το 2004, έγινε κατ' αρχήν αποδεκτή από τη διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αφού σε απαντητικό έγγραφο παρέχεται η διαβεβαίωση ότι η διοίκηση του ιδρύματος θα προβεί στις δέουσες ενέργειες, ώστε να αρθεί το νομοθετικό κενό που υφίσταται στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αφάνειας ασφαλισμένου. Εκκρεμεί η υλοποίηση της παραπάνω δέσμευσης του ιδρύματος.

ΘΕΜΑ 2: Επιλογή γιατρών που θα απασχολούνται με ανάθεση έργου από τον ΟΑΕΕ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Κλάδου Υγείας του ΟΑΕΕ, δεν έχουν τεθεί συγκεκριμένα κριτήρια ή ειδικά τυπικά ή ουσιαστικά προσόντα των υποψήφιων θεραπευτών ιατρών και η επιλογή επαφίεται, κατ' ευρύτατη διακριτική ευχέρεια, στην ελεύθερη κρίση του αρμόδιου οργάνου του ταμείου. Ο μόνος περιορισμός που προβλέπεται είναι ότι από τους γιατρούς που εκδήλωσαν ενδιαφέρον προτιμώνται εκείνοι που δεν κατέχουν έμμισθη θέση, εκτός εάν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον, οπότε είναι δυνατή η ανάθεση του έργου σε γιατρό που κατέχει έμμισθη θέση. Ο Συνήγορος του Πολίτη επανειλημμένα, με έγγραφά του, επισήμανε ότι αφενός η ασάφεια του νομικού πλαισίου αφήνει εκτεθειμένη την επιλογή των αρμόδιων οργάνων του ΟΑΕΕ σε αμφισβήτηση της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας της κρίσης τους και αφε-

τέρου ότι σε κάθε περίπτωση, όταν δεν προβλέπονται από τον νόμο ειδικότερα προσόντα για την επιλογή, καθίσταται ανέφικτος ο δικαστικός έλεγχος της σχετικής κρίσης.

Ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαίο να προκύπτουν από την πράξη πρόσληψης ή από τις προπαρασκευαστικές πράξεις που τυχόν τη συνοδεύουν τα ακριβή στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η επιλογή. Διότι η ελεύθερη κρίση δεν σημαίνει ότι αναγνωρίζεται στη διοίκηση δικαίωμα αυθαίρετης επιλογής, αλλά ότι της παρέχεται, προς τούτο, ευρύτατη μεν διακριτική ευχέρεια, η οποία όμως υπόκειται οπωσδήποτε στον έλεγχο του ακυρωτικού δικαστή σχετικά με την ορθή άσκσή της και την τήρηση των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Αφενός να προσαρμοστεί το κανονιστικό πλαίσιο του ΟΑΕΕ για τον προσδιορισμό του πλαισίου της διακριτικής ευχέρειας επιλογής θεραπευτών ιατρών, με την πρόβλεψη συγκεκριμένων και αντικειμενικών κριτηρίων και αφετέρου, έως την αλλαγή του κανονιστικού πλαισίου, η αυτοδέσμευση των οργάνων του ταμείου με την καθιέρωση, εκ των προτέρων, συγκεκριμένων κριτηρίων επιλογής.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Με το αρ. πρωτ. 352/19.7.04 έγγραφο του Διοικητή του ΟΑΕΕ προς τον Υφυπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ζητείται η νομοθετική ρύθμιση του θέματος και δηλώνεται η προθυμία του ταμείου να συνεργαστεί με την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου για την εξεύρεση προσφορότερης διαδικασίας. Επιπλέον, με το αρ. πρωτ. 394/7.9.04 έγγραφο του Διοικητή του ΟΑΕΕ προς την Επιτροπή Επιλογής Θεραπευτών Ιατρών ανακοινώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή των θεραπευτών ιατρών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΘΕΜΑ: Κατάργηση για τους πολιτογραφηθέντες Έλληνες πολίτες της υποχρέωσης συμπλήρωσης πενταετίας για τον διορισμό τους ως δικηγόρων

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 1, εδάφιο β' του Κώδικα Δικηγόρων (ΝΔ 3026/1954), «αλλογενής αποκτίσας την ελληνικήν ιθαγένειαν διά πολιτογραφήσεως, δεν δύναται να διορισθῆ δικηγόρος προ της συμπλήρωσεως πενταετίας από ταύτης». Η διάταξη αυτή εισάγει άνιση μεταχείριση, καθώς η πρόβλεψη πενταετούς περιόδου «αναμονής» για τον διορισμό δικηγόρου αφορά μόνο στους Έλληνες που απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση και όχι στους άλλους Έλληνες πολίτες, χωρίς να συνάγεται εύλογη και συνταγματικώς ανεκτή (άρθρο 4, παράγρ. 1 του Συντάγματος) αιτία της απόκλισης αυτής. Επιπλέον, η διάταξη αυτή εισάγει δυσμενέστερη μεταχείριση των πρόσφατα πολιτογραφηθέντων Ελλήνων έναντι των πολιτών άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, δικαιούνται να διοριστούν δικηγόροι στην Ελλάδα χωρίς την ύπαρξη ανάλογης περιόδου «αναμονής» από τότε που απέκτησαν οποιαδήποτε ιθαγένεια κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η κατάργηση του εν λόγω κωλύματος διορισμού δικηγόρου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Συμμετοχή των μελών του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Μονίμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού στην ανάδειξη οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού

Η νομοθεσία για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς (Ν. 1337/1983, ΠΔ 93/1987) προβλέπει την εκλογή της διοίκησής τους από τα μέλη τους. Ωστόσο, με ρητή πρόβλεψη (άρθρο 25 του

ΠΔ 93/1987) διατηρείται σε ισχύ το προηγούμενο καθεστώς οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας όσων από αυτούς υπάγονταν, πριν από τον Ν. 1337/1983, στην εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Σύμφωνα με τις διατηρούμενες αυτές διατάξεις (άρθρα 11, 12, παράγρ. 1 και άρθρο 14, παράγρ. 2 του ΑΝ 564/1968), ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός Μονίμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού δεν διαθέτει καν γενική συνέλευση ή οποιοδήποτε αιρετό όργανο διοίκησης, διοικείται δε αποκλειστικά από διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο, τα οποία διορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και αποτελούνται από εν ενεργεία αξιωματικούς, και τα μέλη του συνεταιρισμού (οι περισσότεροι από τους οποίους είναι απόστρατοι) δεν διαθέτουν την παραμικρή δυνατότητα επιρροής στα όργανα αυτά. Στις αντιρρήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για τη συνταγματικότητα του καθεστώτος αυτού, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας απάντησε επικαλούμενο το γεγονός ότι κάθε μέλος του συνεταιρισμού, με την (εκούσια) προσχώρησή του, έχει άπαξ και διά παντός αποδεχθεί το συγκεκριμένο σύστημα διοίκησης. Το επιχείρημα αυτό, ωστόσο, έχει σχετική μόνο σημασία, αφού τα μέλη του συνεταιρισμού κατά τη στιγμή της εγγραφής τους είναι εν ενεργεία αξιωματικοί, υπαγόμενοι σε καθεστώς ειδικής κυριαρχικής σχέσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η υπαγωγή του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Μονίμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού στις κοινές διατάξεις που διέπουν τη διοίκηση των συνεταιρισμών και την επ' αυτών κρατική εποπτεία.

ΘΕΜΑ 2: *Αναμόρφωση της διαδικασίας υπολογισμού της εξαγοράσιμης θητείας*

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγρ. 1 του Ν. 1763/1988 όπως ισχύει σήμερα, «η διάρκεια της πλήρους θητείας είναι 24μηνη». Η διάταξη αυτή, που οριοθετεί τη συμβατική διάρκεια της στρατιωτικής θητείας, παραμένει ακόμη σε ισχύ, οι δε μειώσεις της διάρκειας της θητείας που επακολούθησαν αποτελούν, κατά νομική ακριβολογία, απλές ρυθμίσεις περί «πρόωρης απόλυσης» και διέπονται από υπουργικές αποφάσεις με βάση εξουσιοδότηση του άρθρου 5, παράγρ. 2 του Ν. 1763/1988. Έτσι, παρά το γεγονός ότι οι υπηρετούντες πλήρη θητεία απολύονται πλέον αμέσως μόλις συμπληρώσουν τον δωδέκατο μήνα, το προς εξαγορά χρονικό διάστημα (για όσους δικαιούνται να υπηρετήσουν μειωμένη θητεία και να εξαγοράσουν το υπόλοιπο υπό το καθεστώς οποιασδήποτε ειδικής διάταξης) εξακολουθεί να υπολογίζεται επί της πλασματικής εικοσιτετράμηνης θητείας. Η ανακόλουθη αυτή κατάσταση δημιουργεί υπόνοιες ότι τα κίνητρα του νομοθέτη είναι εν προκειμένω αποκλειστικά εισπρακτικού χαρακτήρα.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η αναμόρφωση της διαδικασίας εξαγοράς, ώστε ο υπολογισμός του ποσού να γίνεται επί της πράγματι υπηρετήσιμης θητείας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ 1: *Αναγνώριση ισοτιμίας τίτλων σπουδών ανωτέρων σχολών χορού του Ν. 1158/1981 ως ισοτιμίων προς τίτλους σπουδών των ΤΕΙ*

Με τη διάταξη του εδαφίου β' της παραγρ. 25 του άρθρου 13 του Ν. 3149/2003 καταργήθηκε η αρμοδιότητα του Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΙΤΕ) να προβαίνει στην αναγνώριση τίτλων σπουδών που χορηγούνται από ανώτερες σχολές του εσωτερικού, αρμοδιότητας άλλων υπουργείων, ως ισοτιμίων με τίτλους σπουδών που χορηγούν τα ΤΕΙ της χώρας (εδάφιο γ', παράγρ. 2, άρθρο 14 του Ν. 1404/1983). Μετά την κατάργηση αυτή, κάτοχοι διπλώματος ανωτέρων σχολών χορού του Ν. 1158/1981 αδυνατούν πλέον να καταστούν κάτοχοι τίτ-

λου σπουδών αναγνωρισμένου ως ισότιμοι προς τίτλο σπουδών ΤΕΙ, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι ενδιαφερόμενοι κατέστησαν κάτοχοι του εν λόγω διπλώματος πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 3149/2003, δηλαδή πριν από τις 10.6.2003. Με το νέο καθεστώς ανακύπτουν τα εξής ζητήματα: (α) Η δυνατότητα αναγνώρισης ισοτιμίας των διπλωμάτων των ανωτέρων σχολών χορού προς τίτλους ΤΕΙ, αν και διατηρήθηκε σε ισχύ επί μία δεκαετία, ανατράπηκε αιφνιδίως, χωρίς δηλαδή τη θέσπιση μεταβατικής διάταξης, (β) οι κάτοχοι τίτλων σπουδών, που δεν έχουν αναγνωριστεί από το ΙΓΕ ως ισότιμοι προς ΤΕΙ, βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση, όσον αφορά στα προσόντα τους για την κατάληψη θέσης, έναντι άλλων ενδιαφερόμενων κατόχων του ίδιου τίτλου σπουδών, ο οποίος ωστόσο έχει αναγνωριστεί ως ισότιμος προς ΤΕΙ, και (γ) με την προαναφερόμενη ρύθμιση έχει δημιουργηθεί ζήτημα αντιστοιχίας –ως προς τη βαθμίδα εκπαίδευσης– τίτλων σπουδών της ίδιας προέλευσης και του ίδιου περιεχομένου εκπαίδευσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η θέσπιση μεταβατικής διάταξης, με βάση την οποία να παρέχεται η δυνατότητα σε όσους από τους ενδιαφερομένους έχουν καταστεί κάτοχοι διπλώματος ανωτέρων σχολών χορού του Ν. 1158/1981, πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 3149/2003, δηλαδή πριν από τις 10.6.2003, να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου ο τίτλος σπουδών τους να αναγνωριστεί ως ισότιμος προς τους τίτλους σπουδών ΤΕΙ.

ΘΕΜΑ 2: Πρόσβαση στα ΤΕΙ κατόχων τίτλων σπουδών της αλλοδαπής επιπέδου Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Β' κύκλου σπουδών

Οι διατάξεις του Ν. 2909/2001 επιτρέπουν την πρόσβαση στα ΤΕΙ της χώρας, ύστερα από εισιτήριες εξετάσεις σε συγκεκριμένα μαθήματα, μόνο στους κατόχους τίτλου σπουδών ΤΕΕ Β' κύκλου σπουδών της ημεδαπής. Εξαιρούνται, συνεπώς, από τη διαδικασία της ένταξης στα προαναφερόμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας οι κάτοχοι επαγγελματικών τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, έστω και αν αυτοί έχουν αναγνωριστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ισοτιμιών του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ως τίτλοι ισότιμοι με αυτούς που απονέμονται αντίστοιχα από τα ΤΕΕ της Ελλάδας. Ο αποκλεισμός των κατόχων τίτλων σπουδών της αλλοδαπής από τη σχετική διαδικασία κινδυνεύει να ερμηνευθεί ότι υποκρύπτει πρόθεση προστατευτισμού και διακρίσεων, εν όψει του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι είναι κάτοχοι και τίτλου σπουδών της αλλοδαπής και όχι της Ελλάδας.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 2909/2001, προκειμένου να χορηγηθεί η δυνατότητα σε κατόχους τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, που έχουν αναγνωριστεί ως τίτλοι ισότιμοι προς τίτλους ΤΕΕ Β' κύκλου σπουδών της ημεδαπής, να μετέχουν ως υποψήφιοι στην απαιτούμενη από τον προαναφερόμενο νόμο διαδικασία εξετάσεων για την πρόσβαση στα ΤΕΙ.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Με το αρ. πρωτ. Φ.151/60311/Β6/28.6.04 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο γενικός γραμματέας ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι το υπουργείο προτίθεται να προβεί στις απαιτούμενες ρυθμίσεις, ώστε να υλοποιηθεί το επόμενο ακαδημαϊκό έτος η σχετική πρόταση της Αρχής, καθώς η υλοποίηση της εν λόγω πρότασης κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος δεν είναι εφικτή, εφόσον έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι διαδικασίες εισαγωγής στα ΤΕΙ των κατόχων των προαναφερόμενων τίτλων σπουδών.

ΘΕΜΑ 3: Διαδικασία διορισμού εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ 04 μέσω διαγωνισμού ΑΣΕΠ Ο κλάδος ΠΕ 04 εκπαιδευτικών περιλαμβάνει τις ειδικότητες Φυσικών (ΠΕ 0401), Χημικών

(ΠΕ 0402), Βιολόγων (ΠΕ 0404), Γεωλόγων (ΠΕ 0405) και Φυσιογνώστων (ΠΕ 0403). Έως και τον τελευταίο διαγωνισμό εκπαιδευτικών μέσω του ΑΣΕΠ, που διεξήχθη το 2002, καταρτιζόταν ενιαίος πίνακας διοριστέων εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων που υπάγονται στον εν λόγω κλάδο. Αλλά και ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων συντελούσε στο να καταλαμβάνονται οι προκηρυχθείσες θέσεις του εν λόγω κλάδου από επιτυγχόντες σε ποσοστά που δεν ανταποκρίνονταν στις πραγματικές ανάγκες αντίστοιχων ειδικοτήτων στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Ο διαχωρισμός των ειδικοτήτων που συμπεριλαμβάνονται στον κλάδο ΠΕ Ο4, καθώς και η προκήρυξη θέσεων στους διαγωνισμούς εκπαιδευτικών ανά ειδικότητα και σε ποσοστά που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες διδασκαλίας του μαθήματος της κάθε ειδικότητας.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Δεν υπάρχει ακόμη απάντηση από το ΥΠΕΠΘ. Από δημοσιεύματα του Τύπου φαίνεται πάντως ότι, εν όψει του διαγωνισμού του 2005, θα μεταβληθεί ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων και θα καταρτιζονται πίνακες διοριστέων ανά ειδικότητα, η πρόσληψη δε θα γίνεται με βάση τις πραγματικές ανάγκες.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ

ΘΕΜΑ 1: *Χορήγηση ναυτικού φυλλαδίου σε πολιτογραφηθέντες έλληνες πολίτες*

Το επάγγελμα του ναυτικού, για την άσκηση του οποίου απαιτείται η απόκτηση ναυτικού φυλλαδίου, διέπεται από τις διατάξεις του ΝΔ 187/1973 «Περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου», καθώς και από τις διατάξεις: α) του ΠΔ 260/2001, με τις οποίες ορίζονται τα ειδικά προσόντα που πρέπει να διαθέτουν οι υποψήφιοι για την άσκηση του επαγγέλματος του ναυτικού, και β) του ΠΔ 79/1997, όσον αφορά στα αποδεικτικά ναυτικής ικανότητας αυτών που ασκούν το ναυτικό επάγγελμα. Μεταξύ των απαιτούμενων προϋποθέσεων για τη χορήγηση ναυτικού φυλλαδίου, που τίθενται από τα εν λόγω ΠΔ, προβλέπονται συγκεκριμένα ηλικιακά όρια, από τα οποία ωστόσο εξαιρούνται οι προερχόμενοι από το Πολεμικό Ναυτικό ναυτικοί καθώς και ειδικές κατηγορίες δικαιούχων αποδεικτικών ναυτικής ικανότητας, δηλαδή διπλώματος, πτυχίου ή άδειας, με βάση ειδικές διατάξεις. Η υπέρβαση αυτών των ηλικιακών ορίων προβάλλεται από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ως ανυπέρβλητος περιορισμός, με συνέπεια να μην δικαιούνται να αποκτήσουν ελληνικό ναυτικό φυλλάδιο πολιτογραφηθέντες έλληνες πολίτες, αν και οι ίδιοι έχουν καταστεί προ πολλού κάτοχοι ελληνικών αποδεικτικών ναυτικής ικανότητας, γεγονός που θα δικαιολογούσε την υπαγωγή τους στις ειδικές κατηγορίες του ΠΔ 79/1997. Ο αποκλεισμός της εν λόγω κατηγορίας ελλήνων πολιτών από το δικαίωμα εργασίας σε ελληνικά πλοία οδηγεί σε διακριτική μεταχείριση, προβληματική εν όψει των διατάξεων της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του Συντάγματος.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η συμπλήρωση των διατάξεων του ΠΔ 79/1997, προκειμένου με ρητή διάταξη νόμου να επιτρέπεται η χορήγηση ναυτικού φυλλαδίου σε πολιτογραφηθέντες έλληνες πολίτες, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, εφόσον βεβαίως οι ενδιαφερόμενοι διαθέτουν αποδεικτικά ναυτικής ικανότητας και πληρούν τις υπόλοιπες προϋποθέσεις του νόμου.

ΘΕΜΑ 2: *Προϋποθέσεις απασχόλησης πτυχιούχων εκπαιδευτών ναυαγοσωστών σε σχολές ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης του ΠΔ 23/2000*

Αφού τέθηκε σε ισχύ το ΠΔ 23/2000, ο νομοθέτης επιφυλάσσει εφεξής το δικαίωμα επαγγελματικής απασχόλησης στις θέσεις διευθυντή και διδακτικού προσωπικού των σχολών ναυα-

γλωσσικής εκπαίδευσης, σε κατόχους πτυχίων ΑΕΙ και ισότιμων προς αυτά πτυχίων της αλλοδαπής. Με το ίδιο ΠΔ καταργήθηκαν οι διατάξεις που ρύθμιζαν τη διαδικασία αναγνώρισης πτυχίων ή διπλωμάτων που οδηγούσαν στην απόκτηση «άδειας εκπαιδευτή ναυαγοσώστη», τίποτα όμως δεν προβλέφθηκε ως προς τη δυνατότητα παροχής εκπαιδευτικού έργου από τους ήδη αναγνωρισθέντες πτυχιούχους εκπαιδευτές ναυαγοσώστες. Το γεγονός όμως ότι στο εν λόγω διάταγμα δεν είχαν περιληφθεί οι ήδη νόμιμα αναγνωρισθέντες πτυχιούχοι εκπαιδευτές ναυαγοσώστες μεταξύ των προσώπων που μπορούν να παράσχουν εκπαιδευτικό έργο σε σχολές ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης οδήγησε τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας σε αδυναμία ερμηνευτικής υπαγωγής των πτυχιούχων αυτών στις ρυθμίσεις του ΠΔ 23/2000.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η τροποποίηση και η συμπλήρωση του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου, ώστε να περιληφθούν οι ήδη νόμιμα αναγνωρισθέντες πτυχιούχοι εκπαιδευτές ναυαγοσώστες σε αυτούς που μπορούν, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 3, παράγρ. 1, εδάφιο τελευταίο του ΠΔ 23/2000, να απασχοληθούν ως εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολών ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης,

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΘΕΜΑ 1: Πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών

Στο πλαίσιο της υποβληθείσας, το 2004, από τον Συνήγορο του Πολίτη προς τον Υπουργό ΕΣΔΔΑ, «Έκθεσης για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών», διατυπώθηκε, μεταξύ άλλων, πρόταση νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τους όρους χορήγησης πιστοποιητικού εγγυτέρων συγγενών.

Λόγω της αυξημένης σημασίας του εν λόγω πιστοποιητικού για την άσκηση κληρονομικών δικαιωμάτων, οι δήμοι της χώρας θέτουν προσκόμματα στη χορήγησή του, ερμηνεύοντας στενά τη σχετική αρμοδιότητά τους. Η στάση αυτή των δήμων ενισχύεται από το ανεπαρκές και πεπαλαιωμένο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο διέπει τη χορήγηση του εν λόγω πιστοποιητικού και αφήνει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια στον δήμαρχο, ενίοτε δε επιτρέπει και την υπερβαλλόντως στενή ερμηνεία του *έννομου συμφέροντος* του αιτούντος (π.χ. αποκλείονται οι οφειλέτες του θανόντος ως μη συγγενείς). Η παραπομπή των πολιτών από τους δήμους στα δικαστήρια για την έκδοση κληρονομητηρίου, προκειμένου να αποφύγουν την έκδοση του πιστοποιητικού, έχει ως αποτέλεσμα την ταλαιπωρία του πολίτη και την επιβάρυνση της δικαιοσύνης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

- Να ενταχθεί η σχετική ρύθμιση για τους όρους χορήγησης του πιστοποιητικού εγγυτέρων συγγενών, η οποία προς το παρόν υπάρχει μόνο στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί πολιτικών συντάξεων, στο κεφάλαιο «Αρμοδιότητες Δημάρχου» της νομοθεσίας περί δήμων και κοινοτήτων (ΠΔ 410/1995).
- Να συμπληρωθεί η νομοθετική πρόβλεψη ως εξής: «το πιστοποιητικό χορηγείται σε όποιον αποδεικνύει έννομο συμφέρον».
- Να εκδοθεί νέα εγκύκλιος η οποία θα δίνει σαφείς οδηγίες για την εφαρμογή της διάταξης.

ΘΕΜΑ 2: Αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα (Ν. 2910/2001)

Τα χρόνια προβλήματα εφαρμογής του Ν. 2910/2001, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ενός κοινοτικού θεσμικού πλαισίου για την παραμονή αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών στην

ΕΕ, το οποίο η Ελλάδα θα πρέπει να ενσωματώσει το 2005, επιβάλλουν την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου περί αλλοδαπών και μετανάστευσης. Εν όψει σχετικής νομοθετικής παρέμβασης, το ΥΠΕΣΔΔΑ ανέλαβε πρωτοβουλία διαβούλευσης με τους φορείς που ασχολούνται με τα εν λόγω θέματα. Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο αυτό, κατέθεσε προτάσεις-κατευθύνσεις αναθεώρησης του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου παραμονής αλλοδαπών στη χώρα, με κριτήρια τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς του, σε συνδυασμό με την κατοχύρωση των δικαιωμάτων όλων των εμπλεκόμενων προσώπων, αλλοδαπών και ημεδαπών. Οι κυριότερες από αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Δημιουργία Γενικής Γραμματείας Μετανάστευσης στο Υπουργείο Εσωτερικών, με αρμοδιότητα τα θέματα σχεδιασμού και οργάνωσης της μεταναστευτικής πολιτικής της χώρας.
- Δημιουργία ενιαίας υπηρεσίας μετανάστευσης, η οποία θα παραλαμβάνει τις σχετικές αιτήσεις και θα εκδίδει σε σύντομο χρόνο την άδεια παραμονής.
- Δημιουργία διυπουργικού συντονιστικού οργάνου για την οργάνωση και την εφαρμογή της μεταναστευτικής πολιτικής.
- Κατασκευή ενιαίου ηλεκτρονικού μπιρώου αλλοδαπών. Υποσύστημα του εν λόγω μπιρώου θα πρέπει να είναι το ενιαίο μηχανογραφικό σύστημα έκδοσης αδειών παραμονής.
- Πρόβλεψη στελέχωσης των υπηρεσιών μετανάστευσης με επαρκές, από άποψη αριθμού και προσόντων, μόνιμο προσωπικό.
- Ενοποίηση των δύο αδειών παραμονής για εργασία (μισθωτή εργασία και παροχή έργου ή υπηρεσίας) σε μια ενιαία άδεια παραμονής για εργασία, υπό τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις. Καθορισμός σαφών προϋποθέσεων για την ανανέωση της άδειας παραμονής για εργασία, η οποία να συμβαδίζει με την πραγματικότητα της ελληνικής αγοράς εργασίας.
- Ενοποίηση των δύο αδειών: εργασίας και παραμονής, σε μια άδεια παραμονής για εργασία.
- Ύστερα από ορισμένο χρόνο παραμονής, υπό τις ίδιες συνθήκες και προϋποθέσεις να μπορεί να μετατρέπεται ένας λόγος παραμονής σε οποιονδήποτε από τους υπόλοιπους οριζόμενους λόγους, με εξαίρεση την άδεια παραμονής για σπουδές. Ως χρόνος προτείνεται η πενταετία.
- Κλιμάκωση της διάρκειας της άδειας παραμονής ανάλογα με τον διανυθέντα χρόνο νόμιμης παραμονής στην Ελλάδα. Η πρόβλεψη κλιμάκωσης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορούμενες τάσεις της κοινοτικής πολιτικής για τη μετανάστευση, ιδίως της κοινοτικής ρύθμισης για τους μακρά διαμένοντες.
- Καθορισμός διαδικασίας επανένταξης στη νομιμότητα για τους αλλοδαπούς που έχουν μεν εκπέσει από αυτή, συντρέχει όμως σοβαρός λόγος επαναφοράς τους. Η εν λόγω διαδικασία θα είναι διακριτή από αυτή των ανθρωπιστικών λόγων. Στη συγκεκριμένη διαδικασία θα πρέπει να μπορούν να ενταχθούν τόσο οι αιτούντες άδεια παραμονής ομογενούς που διαμένουν σημαντικό χρονικό διάστημα στη χώρα όσο και οι de facto πρόσφυγες, εφόσον το καθεστώς παραμονής τους δεν ανανεώνεται, όπως και άλλες κατηγορίες αλλοδαπών με βάση τα χαρακτηριστικά της κατάστασης παραμονής τους στη χώρα (π.χ. δικαιωθέντες δικαστικά ή διοικητικά αλλοδαποί που έχασαν τη δυνατότητα να ανανεώσουν την παραμονή τους λόγω του μέτρου ή της ποινής που αρχικά τους επιβλήθηκε κ.ά.). Επιπροσθέτως, πρέπει να καθοριστεί σαφώς το καθεστώς παραμονής των αλλοδαπών, των οποίων η απομάκρυνση από τη χώρα είναι αδύνατη, να τους χορηγηθεί προσωρινός τίτλος παραμονής και, εφόσον δεν συντρέχει λόγος δημόσιας τάξης, ύστερα από μακροχρόνια παραμονή να παρέχεται η δυνατότητα ένταξής τους στη γενική διαδικασία νομιμότητας παραμονής αλλοδαπών στη χώρα.
- Χορήγηση τίτλου παραμονής στους αλλοδαπούς που απέκτησαν άδεια παραμονής, την οποία δεν μπόρεσαν να ανανεώσουν –επειδή, χωρίς δική τους ευθύνη, δεν κατείχαν διαβατήριο–, χωρίς χρονικό περιορισμό παραμονής τους στη χώρα.

- Πρόβλεψη διαδικασίας υπαγωγής των αλλοδαπών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα στο αναθεωρημένο ρυθμιστικό πλαίσιο.
- Παροχή δυνατότητας ολοκλήρωσης της διαδικασίας νομιμοποίησης παραμονής στους καταγεγραμμένους αλλοδαπούς των προγραμμάτων της πράσινης κάρτας και του Ν. 2910/2001, που τελικά δεν πέτυχαν την ένταξή τους στη νομιμότητα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ 1: Έκπτωση δαπανών που καταβάλλει ο διαζευγμένος σύζυγος για τέκνα που δεν κατοικούν μαζί του

Με βάση την οικεία νομοθεσία δεν αναγνωρίζεται το δικαίωμα στους διαζευγμένους γονείς, οι οποίοι δεν έχουν μεν την επιμέλεια των τέκνων τους, συμμετέχουν όμως στα έξοδα ανατροφής τους, να αφαιρούν από το φορολογητέο εισόδημά τους τα ποσά που αποδεδειγμένα δαπανούν γι' αυτόν τον λόγο (δίδακτρα φροντιστηρίων, ιατροφαρμακευτικές δαπάνες κ.ά.). Σχετικό είναι το αρ. πρωτ. 1104/10.4.03 πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η αναγνώριση του δικαιώματος και στην κατηγορία αυτή των φορολογουμένων.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Σε απάντηση του προαναφερθέντος πορίσματος η Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος απύθυνε στον Συνήγορο του Πολίτη το αρ. πρωτ. 1036830/811/A0012/20.11.03 έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο το ζήτημα μελετάται και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα υπάρξει μελλοντική νομοθετική ρύθμιση.

ΘΕΜΑ 2: Φορολόγηση εισοδήματος μητέρας που απέκτησε τέκνα από διαφορετικούς γάμους
Η φορολόγηση του εισοδήματος μητέρας που απέκτησε τέκνα από διαφορετικούς γάμους χρήζει κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη επανεξέτασης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να δοθεί η δυνατότητα στη μητέρα, η οποία έχει τέκνα από προηγούμενο και από υφιστάμενο γάμο, να περιλαμβάνει όλα τα παιδιά της ως προστατευόμενα μέλη στη φορολογική της δήλωση και άρα να της αναγνωρίζονται οι σχετικές ελαφρύνσεις, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει σήμερα κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 7, παράγρ. 1β, του άρθρου 8, παράγρ. 3 και του άρθρου 9, παράγρ. 2 του Ν. 2238/1994.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Με το αρ. πρωτ. 10834211/1808/A0012/17.10.03 έγγραφό της, η Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη για το ενδεχόμενο να ρυθμιστεί το ζήτημα αυτό στο μέλλον.

ΘΕΜΑ 3: Επανόρθωση εσφαλμένης βεβαίωσης φόρου από τη φορολογική αρχή

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 99 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών), δεν είναι δυνατή η επανόρθωση μιας εσφαλμένης οριστικής βεβαίωσης φόρου από τη φορολογική αρχή χωρίς δικαστική απόφαση.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η τροποποίηση του άρθρου 99 του ΚΦΚ (Ν. 2961/2001), ώστε να καθίσταται δυνατή η επανόρθωση εσφαλμένης οριστικής βεβαίωσης φόρου από τη φορολογική αρχή χωρίς να χρειάζεται να προσφύγει ο φορολογούμενος στα αρμόδια δικαστήρια. Ανάλογη πρόταση περιλαμβάνεται και στην επίσημη έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για το 2002.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Στο έγγραφο στο οποίο περιλαμβάνονται οι απόψεις του υπουργείου σχετικά με

το περιεχόμενο της *Ετήσιας έκθεσης 2002* (συνοδευτικό έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης, Τμήμα Δ', αρ. πρωτ. 1070491/947/0006Δ/29.7.03), αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Φορολογίας Κεφαλαίου πρόκειται να διερευνήσει την τροποποίηση του παραπάνω άρθρου, ιδίως στις περιπτώσεις όπου το λάθος βαρύνει την υπηρεσία, χωρίς να έχει υπάρξει σχετική ρύθμιση.

ΘΕΜΑ 4: *Απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης εν διαστάσει συζύγου που έχει την επιμέλεια τέκνου*
Με το αρ. πρωτ. 6326.1/19.5.04 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς τη Διεύθυνση Φορολογίας Κεφαλαίου με θέμα «Απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης πρώτης κατοικίας εν διαστάσει συζύγου που έχει την επιμέλεια τέκνου» υποστηρίζεται ότι ο εν διαστάσει γονέας, που βαρύνεται με τη γονική επιμέλεια, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται από τη φορολογική αρχή στο συγκεκριμένο ζήτημα (απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης πρώτης κατοικίας) όπως ακριβώς η άγαμη μητέρα ή ο εξ αναγνωρίσεως πατέρας κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 1079/1980 και να μην εξομοιώνεται με τον άγαμο χωρίς τέκνα κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 35, παράγρ. 10 του Ν. 3220/2004.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η ρύθμιση του θέματος είτε με την προσθήκη νέας διάταξης στον Ν. 1079/1980 ή τουλάχιστον με την έκδοση διευκρινιστικής εγκυκλίου.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Αναμένονται οι απόψεις του υπουργείου.

ΘΕΜΑ 5: *Εφαρμογή τεκμηρίου ιδιοκατοίκησης σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 2238/1994*
Μετά την αντικατάσταση της περίπτωσης α', παράγρ. 1, άρθρο 16 του Ν. 2238/1994 από την παράγρ. 1, άρθρο 4 του Ν. 3091/2002, καθιερώνεται το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια κατοικία άνω των 200 τ.μ. και για δευτερεύουσα κατοικία γενικά άνω των 150 τ.μ., όπως αυτό εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 2 του άρθρου 22, ως στοιχείο προσδιορισμού της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης του φορολογουμένου. Ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι κατά την εφαρμογή, για πρώτη φορά το 2004, της ρύθμισης αυτής, δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ο τρόπος απόκτησης του ακινήτου δεν περιλαμβάνει μόνο την αγορά της οικίας μέσω αποκτηθέντων από την εργασία εισοδημάτων, αλλά και την κληρονομική διαδοχή, με αποτέλεσμα αρκετοί ηλικιωμένοι κυρίως φορολογούμενοι να εμφανίζονται κάτοχοι μεγάλων κατοικιών, χωρίς να έχουν τα απαιτούμενα εισοδήματα που να καλύπτουν το τεκμήριο διαβίωσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η τροποποίηση του άρθρου 16, παράγρ. 1 του Ν. 2238/1994, με σκοπό είτε την κατάργηση του τεκμηρίου όπως ισχύει σήμερα είτε τη σύνδεσή του με άλλες προϋποθέσεις που θα αφορούν στον τρόπο απόκτησης της κατοικίας και στα εισοδήματα προηγούμενων ετών.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Αναμένονται οι απόψεις του υπουργείου.

ΘΕΜΑ 6: *Επίδοση ετήσιων εκκαθαριστικών σημειωμάτων*

Εκτός από τις προαναφερθείσες νομοθετικές προτάσεις, εκκρεμούν ακόμη παρεμβάσεις οργανωτικού περιεχομένου, με κατεύθυνση την ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ φορολογικής διοίκησης και φορολογουμένων. Μια από τις σημαντικότερες προτάσεις, η οποία μάλιστα είχε περιληφθεί στην ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη ήδη το 1998 (πρώτο έτος λειτουργίας του θεσμού) και την οποία υπενθύμισε ο Συνήγορος του Πολίτη με το αρ. πρωτ. 8219/4.12.03 έγγραφο του προς τον Υφυπουργό Οικονομικών, αναφέρεται στα προβλήματα που δημιουργούνται από τον τρόπο επίδοσης των ετήσιων εκκαθαριστικών σημειωμάτων φόρου εισοδήματος (απλή ταχυδρομική αποστολή).

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η χρήση ονομαστικού καταλόγου από τον ταχυδρομικό διανομέα, στον οποίο θα σημειώνεται η ημερομηνία παράδοσης.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Ο Υφυπουργός Οικονομικών, με το αρ. πρωτ. 21966/26.1.00 έγγραφό του, είχε ενημερώσει τον Συνήγορο του Πολίτη ότι επρόκειτο να καθιερωθεί, τουλάχιστον για τη διανομή των χρεωστικών σημειωμάτων, η χρήση ονομαστικού καταλόγου, στον οποίο θα σημειώνεται από τον ταχυδρομικό διανομέα η ημερομηνία παράδοσής τους στους παραλήπτες-φορολογουμένους. Αν και η λύση αυτή κρίθηκε αρκετά ικανοποιητική, δεν έχει εφαρμοστεί έως σήμερα ούτε αυτή ούτε άλλη λύση, με αποτέλεσμα να ανακύπτουν ακόμη αμφισβητήσεις σχετικά με την έγκαιρη παραλαβή των σημειωμάτων.

ΘΕΜΑ 7: *Παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας προς ιδιωτικούς φορείς ή ΟΤΑ*

Η προστασία του αιγιαλού και της παραλίας επιβάλλεται από το Σύνταγμα και το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο. Σύμφωνα με το οικείο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό ερμηνεύθηκε και από τη νομολογία του ΣτΕ, η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας προς ιδιώτες ή ΟΤΑ μπορεί να πραγματοποιηθεί υπό συγκεκριμένους όρους και υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζεται ο προορισμός του αιγιαλού ως κοινόχρηστου πράγματος ούτε επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία και τα βιοτικά στοιχεία του. Χειριζόμενος πολυάριθμες σχετικές υποθέσεις, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι κατά την ακολουθούμενη διοικητική πρακτική παρατηρούνται συχνά σημαντικές αποκλίσεις από τις ισχύουσες διατάξεις, ειδικότερα δε παραλείψεις, για τις οποίες ευθύνονται άλλοτε μεν οι ενδιαφερόμενοι επαγγελματίες άλλοτε δε οι οικείοι ΟΤΑ. Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ακόμη την ύπαρξη νομοθετικού κενού σε ό,τι αφορά την παραχώρηση άδειας απλής χρήσης αιγιαλού σε περιοχές με γεωμορφολογικές ιδιομορφίες του αιγιαλού και της παραλίας.

Εν όψει των διαπιστώσεων αυτών, αλλά και της σχετικής πρωτοβουλίας που ανέλαβε το Υπουργείο Οικονομικών για τη συγκρότηση επιτροπής, με σκοπό την επεξεργασία σχετικών ρυθμίσεων, ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε υπόψη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών τις ακόλουθες προτάσεις:

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

- Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το εκτιμώμενο από την αρμόδια επιτροπή εύρος της παράκτιας ζώνης μεταξύ ακτογραμμής και υφιστάμενων οικοδομών ή υφιστάμενης ζώνης βλάστησης ή πρανούς με έντονη κλίση (δηλαδή περιπτώσεις περιορισμού της πρόσβασης προς την ακτή) είναι μικρότερο των 15–20 μ. θα πρέπει να προηγηθεί/ολοκληρωθεί η διαδικασία καθορισμού αιγιαλού-παραλίας, προκειμένου να εκτιμηθεί το ωφέλιμο πλάτος των ζωνών αυτών. Στη συνέχεια, εφόσον το πλάτος του αιγιαλού ή και της απαλλοτριωθείσας παραλίας είναι μεγαλύτερο των 15 μ., είναι δυνατόν τμήμα του χώρου να αποδοθεί για χρήση στους επαγγελματίες ή τους ΟΤΑ, υπό την προϋπόθεση ότι απομένει ζώνη πλάτους τουλάχιστον 10 μ. μεταξύ ακτογραμμής και παραχώρησης, για εξυπηρέτηση διερχόμενων λουομένων κ.ά.
- Στις περιπτώσεις που προβλέπεται απευθείας παραχώρηση χρήσης αιγιαλού σε επαγγελματίες, οι οποίοι έχουν ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή κάμπινγκ ή εμπίπτουν στην έννοια του κέντρου αναψυχής (γνωμοδότηση 489/2002 του ΝΣΚ) με πρόσοψη στον αιγιαλό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μη δημιουργείται ενιαία ζώνη επαγγελματικής δραστηριότητας μήκους μεγαλύτερου των 100 μ., που θα περιορίζει την πρόσβαση των πολιτών στη θάλασσα, αλλά να εξασφαλίζονται σε τακτά διαστήματα ελεύθεροι χώροι/διάδρομοι ικανού πλάτους μεταξύ των παραχωρήσεων για την εξυπηρέτηση του κοινού.

- Οι ΟΤΑ θα πρέπει να μεριμνούν για την άμεση εφαρμογή των υποδείξεων των υπηρεσιών, οι οποίες είναι επιφορτισμένες με τον έλεγχο των παραχωρήσεων (κτηματικές υπηρεσίες). Σε περίπτωση μη εφαρμογής των όρων παραχώρησης, ύστερα από πρωτοβουλία του δήμου και συμπληρωματική υπόμνηση της αρμόδιας κτηματικής υπηρεσίας, θα πρέπει να ανακαλείται άμεσα η άδεια παραχώρησης προς τον επαγγελματία.
- Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, καθ' υποτροπίν, του δήμου στις υποδείξεις της αρμόδιας κτηματικής υπηρεσίας για την τήρηση των όρων παραχώρησης άδειας χρήσης αιγιαλού και παραλίας σε επαγγελματίες, θα πρέπει αυτή να εισηγείται την ανάκληση του δικαιώματος παραχώρησης στον δήμο και η αντίστοιχη πράξη να υπογράφεται από τον αρμόδιο γενικό γραμματέα της Περιφέρειας.
- Τέλος, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε, στις περιπτώσεις που η πράξη καθορισμού αιγιαλού-παραλίας προβλέπει και τον καθορισμό ζώνης παλαιού αιγιαλού, ο οποίος ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του δημοσίου και επομένως μπορεί να ενοικιαστεί ή και να πωληθεί σε ιδιώτες, να διασφαλίζεται το δικαίωμα του όμορου επιχειρηματία σε ελεύθερη διέλευση ή και σε ενοικίαση του αντίστοιχου τμήματος της ζώνης του παλαιού αιγιαλού και τα υπάρχοντα δικαιώματα επιχειρηματιών στη χρήση αιγιαλού να μη δρουν αποτρεπτικά στον καθορισμό αιγιαλού-παραλίας.

ΘΕΜΑ 8: Χορηγία προέδρου κοινότητας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγρ. 1 του Ν. 1205/1981, οι διατελούντες πρόεδροι κοινοτήτων, που έχουν οκταετή πραγματική υπηρεσία, δικαιούνται ισοβίως μνηιαίας χορηγίας. Για τον υπολογισμό του χρόνου ορίζεται ότι το διάστημα που είναι μικρότερο των 12 μηνών λογίζεται ως πλήρες έτος, αν είναι τουλάχιστον ίσο προς 6 μήνες. Συνεπώς, η χρονική βάση για τη θεμελίωση δικαιώματος χορηγίας είναι τα οκτώ έτη υπηρεσίας, δηλαδή δύο πλήρεις θητείες στο αντίστοιχο αιρετό αξίωμα του προέδρου κοινότητας. Η επιλογή, σύμφωνα με τα παραπάνω, του χρόνου των οκτώ ετών δεν είναι αυθαίρετη, αλλά ακολουθεί ένα εύλογο νομικά προσδιοριστικό στοιχείο, όπως είναι οι δύο πλήρεις θητείες.

Σε υπόθεση, που ερευνήθηκε από τον Συνήγορο του Πολίτη, απορρίφθηκε το αίτημα για κανονισμό χορηγίας αιρετού προέδρου κοινότητας, ο οποίος, αν και είχε διατελέσει δύο πλήρεις θητείες στο αξίωμα, δεν συμπλήρωνε εν τούτοις την αναγκαία οκταετή υπηρεσία. Και τούτο, επειδή η πρώτη από τις δύο προαναφερθείσες θητείες διήρκεσε οκτώ μήνες λιγότερο από την τετραετία, καθώς οι πρώτες εκλογές ανάδειξης διεξήχθησαν μετά την καθορισμένη για όλη τη χώρα ημερομηνία, ενώ οι επόμενες εκλογές ακολούθησαν την κοινή ημερομηνία. Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγρ. 4 του τότε ισχύοντος Ν. 8/1975, οι (πρώτες μετά την κατάρρευση της απριλιανής δικτατορίας) εκλογές της 30ης Μαρτίου 1975 αναβλήθηκαν και μετατέθηκαν στις 10 Αυγούστου 1975 (με χρόνο ανάληψης καθηκόντων 29 Αυγούστου 1975), ενώ οι εκλογές του 1978 διεξήχθησαν κανονικά στις 15 Οκτωβρίου (με χρόνο ανάληψης 30 Δεκεμβρίου 1978). Συνολικά, πάντως, ο ελλείπων χρόνος για τη θεμελίωση δικαιώματος ήταν δύο μήνες, αφού αν αυτός υπήρχε θα είχε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 3, παράγρ. 3 του Ν. 1205/1981, σύμφωνα με την οποία εξομοιώνεται ο χρόνος των 6 μηνών με πλήρες έτος, οπότε θα συμπληρωνόταν η οκταετής υπηρεσία.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η συγκεκριμένη υπόθεση συνιστά οριακή περίπτωση, όπου παρ' ότι πληρούται η συστηματική λογική του θεσμού της χορηγίας, δεν καλύπτεται το ακριβές γράμμα του νόμου. Για τον λόγο αυτόν ανοίγει ο δρόμος για μια συνολικότερη προσέγγιση (*de lege ferenda*).

Με σκοπό τη βασική θεμελίωση του δικαιώματος χορηγίας (προϋπόθεση 8 ετών, δηλαδή 2 πλήρων θητειών), σε συνδυασμό με τις ήδη ισχύουσες αποκλίσεις της αρχικής χρονικής

προϋπόθεσης των οκτώ ετών (4 ή 7 έτη υπηρεσία προέδρου κοινότητας με επιπλέον παραμονή σε άλλο δημόσιο αξίωμα), προτείνεται η νομοθετική κάλυψη της προκειμένης περίπτωσης, με προσθήκη διάταξης στον Ν. 1205/1981 και για όσους έχουν «επταετή υπηρεσία προέδρου κοινότητας, έχοντας διανύσει δύο πλήρεις θητείες». Μια τέτοια ρύθμιση, ενώ δεν θα δημιουργούσε σημαντικό αριθμό δικαιούχων, θα θεράπευε μια σημαντική, στο σύνολό της, παράλειψη του συστήματος.

ΕΞΕΛΙΞΗ: Η πρόταση αυτή, η οποία είχε περιληφθεί σε έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη που στάλθηκε το 2004, δεν έγινε αποδεκτή από τη διοίκηση (ΓΛΚ), η οποία σε απαντητικό έγγραφο αναφέρει ότι οι σχετικές διατάξεις είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές σε σχέση με τις διατάξεις που διέπουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των υπόλοιπων κατηγοριών υπαλλήλων ή λειτουργών του δημοσίου.

2. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004 ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Καταβολή επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας

Ήδη από την *Ετήσια έκθεση 1999*, ο Συνήγορος του Πολίτη είχε προτείνει την επέκταση καταβολής του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας (Ν. 1140/1981) στους ασφαλισμένους των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίοι πάσχουν από ασθένειες που επιφέρουν τις ίδιες συνέπειες με την παραπληγία-τετραπληγία. Επίσης, σε πόρισμά του προς το υπουργείο, ο Συνήγορος του Πολίτη είχε ζητήσει, με αφορμή συγκεκριμένη περίπτωση ασφαλισμένου που έπασχε από φωκομέλεια, να εξεταστεί η περίπτωση καταβολής του επιδόματος και στην περίπτωση συνδρομής της ασθένειας αυτής.

Πρόσφατα, με τον Ν. 3232/2004, προβλέφθηκε η επέκταση καταβολής του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας και σε άλλες κατηγορίες πασχόντων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5, παράγρ. 2 του Ν. 3232/2004, η χορήγηση του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας του άρθρου 42 του Ν. 1140/1981 επεκτείνεται και στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας που πάσχουν από άλλες, ρητά αναφερόμενες, ασθένειες, οι οποίες προκαλούν λίγο ως πολύ αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης λόγω περιορισμού της κινητικότητας, όπως και η παραπληγία-τετραπληγία.

Ωστόσο, η ρύθμιση κινείται και πάλι στην κατεύθυνση του είδους της πάθησης και όχι των συνεπειών της. Ειδικότερα, η διάταξη περιλαμβάνει περιοριστική απαρίθμηση συγκεκριμένων ασθενειών, αντί να θέτει ως όρο τη διαπιστωμένη από την υγειονομική επιτροπή αδυναμία κίνησης και αυτοεξυπηρέτησης, σύμφωνα με τη λύση που έχει δεχθεί η νομολογία και έχει προτείνει ο Συνήγορος του Πολίτη. Έχει βέβαια υποστηριχθεί ότι στη ρύθμιση λήφθηκαν υπόψη όλες οι παθήσεις, οι οποίες σύμφωνα με τα σύγχρονα ιατρικά κριτήρια οδηγούν σε αποτελέσματα αντίστοιχα με αυτά της παραπληγίας-τετραπληγίας, ως προς τη χρήση των άκρων. Εν τούτοις, τα επιστημονικά δεδομένα μεταβάλλονται και ο σταθερός προσανατολισμός της νομοθεσίας αλλά και της πρακτικής των ασφαλιστικών οργανισμών στον τύπο της πάθησης και όχι στην ουσία της αφίνει ανοιχτό το θέμα για μελλοντικές περιπτώσεις ασθενών των οποίων το αίτημα θα απορριφθεί από τους ασφαλιστικούς φορείς και θα προσφύγουν στον Συνήγορο του Πολίτη ή και στα διοικητικά δικαστήρια.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής θητείας

Σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγρ. 1 του Ν. 2510/1997, «αναγνωρίζεται ως χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας ο χρόνος κατά τον οποίο Έλληνες ... υπηρέτησαν σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις συμμαχικού κράτους». Στρατεύσιμοι που διατηρούν ελληνική και αυστριακή ιθαγένεια και έχουν υπηρετήσει στις τακτικές ένοπλες δυνάμεις της Αυστρίας προσέκρουσαν στην πάγια άποψη του ΓΕΕΘΑ ότι η εν λόγω ρύθμιση καταλαμβάνει μόνο χώρες συνδεδεμένες με την Ελλάδα ύστερα από συμφωνίες στρατιωτικής συνεργασίας, δηλαδή τα μέλη του ΝΑΤΟ και την Κύπρο, ενώ, αντίθετα, δεν θεωρούνται συμμαχικά τα ελάχιστα εκείνα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν ανήκουν στο ΝΑΤΟ. Με έγγραφό του προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας (23.12.2002), ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ότι η προϊούσα πύκνωση και επέκταση των πεδίων κοινής δράσης των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο που τείνει ήδη να τη μετατρέψει σε πρόπλασμα ομοσπονδιακής ενότητας, έχει από μακρού καταστήσει τα μέλη της Ένωσης «συμμαχικά» από κάθε άποψη, καθώς και ότι σκοπός της επίμαχης διάταξης είναι η διευκόλυνση ελεύθερης μετακίνησης και εγκατάστασης των ευρωπαίων διπλοίθαγενών. Η εξέλιξη που σημειώθηκε συνίσταται στο ότι με το άρθρο 5, παράγρ. 3 του Ν. 3257/2004 (ΦΕΚ Α' 143), προστέθηκε στην επίμαχη διάταξη η φράση «... ή κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

ΘΕΜΑ 2: Επίταξη προσωπικής εργασίας σε πλοία του Πολεμικού Ναυτικού

Στην *Επίσημη Έκθεση 2000* επισημάνθηκε ότι η συστηματική στελέχωση των βοηθητικών πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού με την εφαρμογή του μέτρου της επίταξης προσωπικής εργασίας (Ν. 4442/1929) σε επαγγελματίες ναυτικούς είναι αμφίβολης συνταγματικότητας, εν όψει της συνταγματικής απαγόρευσης της αναγκαστικής εργασίας (άρθρο 22, παράγρ. 3 του Συντάγματος). Δεδομένου ότι το προσωπικό αυτό κάλυπτε πάγιες και διαρκείς υπηρεσιακές ανάγκες, χωρίς τις αντίστοιχες εργασιακές εγγυήσεις, ο Συνήγορος του Πολίτη πρότεινε την εγκατάλειψη της παραπάνω πρακτικής και τη ρύθμιση του εργασιακού καθεστώτος των επίτακτων ναυτικών. Με τη διάταξη του άρθρου 14 του Ν. 3257/2004 προβλέφθηκε η κατάταξη του επίτακτου προσωπικού σε κενές οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού του ΥΕΘΑ με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΘΕΜΑ 1: Οικογενειακή συνένωση μελών οικογένειας ελλήνων πολιτών και κοινοτικών υπηκόων

Στην *Επίσημη Έκθεση 2003* είχε επισημανθεί μεταξύ άλλων ότι, παρά τις τροποποιήσεις που έχουν επέλθει στο άρθρο 33 του Ν. 2910/2001, το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του εν λόγω άρθρου δεν έχει εναρμονιστεί πλήρως προς το κοινοτικό δίκαιο, εφόσον εκτός πεδίου εφαρμογής παραμένουν οι συντηρούμενοι από τον κοινοτικό υπήκοο ανιόντες των συζύγων καθώς και τα συντηρούμενα ενήλικα (άνω του 21ου έτους) αλλοδαπά τέκνα του ίδιου ή της συζύγου του. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 3274/2004, η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη έγινε δεκτή με την αντικατάσταση των διατάξεων της παραγρ. 4, άρθρο 33 του Ν. 2910/2001.

ΘΕΜΑ 2: Βεβαίωση μονίμου κατοίκου

Στο πλαίσιο της υποβολής, τον μήνα Μάρτιο, από τον Συνήγορο του Πολίτη προς τον υπουργό «Έκθεσης για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών», διατυπώθηκε, μεταξύ άλλων,

λων, πρόταση νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τους όρους χορήγησης της βεβαίωσης μονίμου κατοίκου. Ειδικότερα, προτάθηκε από τον Συνήγορο του Πολίτη η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 4, παράγρ. 5 του Ν. 2647/1998, έτσι ώστε: α) να περιορίζει την απόλυτη διακριτική ευχέρεια του δημάρχου να χορηγήσει ή όχι τη βεβαίωση, απαιτώντας ειδική αιτιολογία της άρνησής του όταν προσκομίζονται συγκεκριμένα δικαιολογητικά, β) να ενισχύει την αποδεικτική δύναμη της βεβαίωσης, προβλέποντας ότι η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου, όπου αυτή απαιτείται, αποδεικνύεται αποκλειστικά από την εν λόγω βεβαίωση. Με τη διάταξη του άρθρου 13 του Ν. 3242/2004 επήλθε η προτεινόμενη από την Αρχή τροποποίηση στη διάταξη του άρθρου 4, παράγρ. 5 του Ν. 2647/1998, με την υιοθέτηση της ρύθμισης που είχε προτείνει ο Συνήγορος του Πολίτη.

ΘΕΜΑ 3: Προσωρινός τίτλος παραμονής

Η διαπίστωση της Αρχής ότι σημαντικός αριθμός νεαρών αλλοδαπών δεν μπόρεσε να κάνει χρήση των δυνατοτήτων νομιμοποίησης της παραμονής τους στη χώρα, δυνάμει των διατάξεων του Ν. 2910/2001, εξαιτίας σφαλμάτων της διοίκησης ή λόγω έλλειψης σχετικής ενημέρωσης, την οδήγησε στην πρόταση (βλ. *Ετήσια έκθεση 2003*) της υπό προϋποθέσεις χορήγησης προσωρινού τίτλου παραμονής. Η εν λόγω πρόταση έγινε δεκτή από το υπουργείο, καθώς με τις διατάξεις του άρθρου 34, παράγρ. 8 του Ν. 3274/2004 δόθηκε αυτή η δυνατότητα σε τέκνα αλλοδαπών, τα οποία στις 2.6.2001 δεν είχαν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας και κατά τον χρόνο αυτόν διέμεναν στη χώρα. Υπό την προϋπόθεση πάντως ότι, με βάση τις διατάξεις του Ν. 2910/2001, ήδη δικαιούνταν να λάβουν άδεια παραμονής για έναν από τους λόγους του συγκεκριμένου νόμου και είχαν υποβάλει σχετική αίτηση μέσα στο τρίμηνο από την ισχύ του Ν. 3274/2004 (έως τις 19.1.2005).

ΘΕΜΑ 4: Απλοποίηση διαδικασίας έκδοσης άδειας εργασίας

Η διαπίστωση της Αρχής ότι κατά την ανανέωση άδειας παραμονής αλλοδαπού για εργασία ο ενδιαφερόμενος ήταν υποχρεωμένος να υποβάλει σειρά ίδιων δικαιολογητικών δύο φορές, αρχικά για την έκδοση της άδειας εργασίας και κατόπιν για την έκδοση της άδειας παραμονής, την οδήγησε στην πρόταση κατάργησης της διπλής υποβολής των δικαιολογητικών για την απλοποίηση της σχετικής διαδικασίας. Το ΥΠΕΣΔΔΑ αποδέχθηκε τις προτάσεις της Αρχής καταργώντας με την 15514/2004 ΥΑ την υποχρέωση διπλής υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Οργανισμός Περιθάλψης Ασφαλισμένων του Δημοσίου

ΘΕΜΑ: Συμμετοχή των ασφαλισμένων στο κόστος μακροχρόνιας νοσηλείας για ψυχικές παθήσεις

Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε κατά το παρελθόν διατυπώσει πρόταση προς το υπουργείο σχετικά με τη συμμετοχή των ασφαλισμένων στο κόστος μακροχρόνιας νοσηλείας για ψυχικές παθήσεις. Ειδικότερα, είχε ζητήσει την τροποποίηση του τότε υφιστάμενου νομικού πλαισίου, ώστε η συμμετοχή στο κόστος ψυχιατρικής νοσηλείας των μελών οικογένειας να μην εξαρτάται από τον χαρακτηρισμό των περιστατικών σε χρόνια και μη ούτε από τη διάρκεια της νοσηλείας ούτε καν από το αν γίνεται η νοσηλεία σε ψυχιατρείο ή σε ψυχιατρικό τμήμα γενικού νοσοκομείου. Μεταξύ άλλων επιχειρημάτων, επισημάνθηκε ότι η συμμετοχή στο κόστος νοσηλείας δεν θα έπρεπε να λειτουργεί άλλοτε ως κίνητρο και άλλοτε ως αντικίνητρο, με δεδομένο ότι στο

πλαίσιο της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης αλλάζουν και οι εκτιμήσεις για το είδος της νοσηλείας που ενδείκνυται κατά περίπτωση. Υπογραμμίστηκε επίσης ότι, λόγω εκτεταμένης αποασυλοποίησης, αυξάνονταν τα έξοδα των οικογενειών για την υποστήριξη των μελών με ψυχική νόσο των οποίων η νοσηλεία διαφοροποιούνταν από την κλειστή ψυχιατρική φροντίδα.

Το υπουργείο, με σχετικό έγγραφο, απάντησε ότι θα εξετάζε το θέμα κατά την επεξεργασία του Κανονισμού Παροχών, κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 2768/1999 που ίδρυσε τον ΟΠΑΔ.

Με τον πρόσφατο Κανονισμό Παροχών του ΟΠΑΔ σημειώθηκε μια σημαντική εξέλιξη. Ειδικότερα, με το άρθρο 5, παράγρ. 2, εδάφιο α' της 2/190/0094/2004 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 323) ορίζεται ότι δεν προβλέπεται συμμετοχή των έμμεσα ασφαλισμένων και συνταξιοδοτούμενων τέκνων για ιατρικές πράξεις, παρακλινικές εξετάσεις και ειδικές θεραπείες, όταν αυτές «πραγματοποιούνται στα νοσηλευτικά ιδρύματα του ΝΔ 2592/1953 και τα κέντρα υγείας για τις οποίες απαλλάσσονται από οποιαδήποτε συμμετοχή». Επίσης, στο εδάφιο ζ' αναφέρεται ρητά ότι καμία συμμετοχή δεν έχουν στην περίθαλψη (μεταξύ άλλων) οι πάσχοντες από «ψυχώσεις» και καταλήγει, με ακροτελεύτια γενική ρύθμιση, ότι «Για τις λοιπές παροχές με την επιφύλαξη των επιμέρους ρυθμίσεων απαλλάσσονται από κάθε υποχρέωση συμμετοχής».

Άλλωστε, με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΑΔ (1/οικ 6130/31.3.04), η οποία περιλαμβάνει στον τίτλο τη διατύπωση «Περίθαλψη σε Κρατικά Νοσοκομεία», διευκρινίζεται ότι η ρύθμιση της απαλλαγής από οποιαδήποτε υποχρέωση συμμετοχής περιλαμβάνει όλους τους ασφαλισμένους του ΟΠΑΔ.